МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ISSN 3083-6557 print

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Випуск 3 (50), 2025

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Ризики продовольчої безпеки в умовах невизначеності: аналітика, управління, прогнозування, фінансово-маркетингові інструменти мінімізації”

м. Київ, МАУП, 23 грудня 2025 р.

Київ
2025

М. О. Левченко
Фінансово-маркетингові механізми мінімізації ризиків продовольчої безпеки: економічний аспект в умовах нестабільності *33*

Ю. А. Малашенко
Фінансовий менеджмент у формуванні резильєнтних продовольчих систем *35*

Д. А. Табаченко
Системи фінансового управління та маркетингові підходи для зниження невизначеності у ланцюгах постачання продовольства *37*

О. О. Тарасенко
Бюджетно-податкові та кредитні інструменти забезпечення продовольчої безпеки в умовах економічної турбулентності *39*

В. А. Тараценко
Податкова безпека агровиробника в умовах невизначеності: податкове планування, ризик перевірок, ПДВ-розриви, комплаєнс *42*

В. А. Тараценко, І. І. Студзінська, П. В. Ярошовець
Інституційні механізми забезпечення продовольчої безпеки: роль державної підтримки, страхування, резервів і кооперації/кластерів у картоплярстві *44*

О. І. Гарасим'юк
Роль системи цивільного захисту у зміцненні продовольчої безпеки України *47*

Ю. А. Перегуда
Роль резильєнтної SMART-економіки у забезпеченні економічної та продовольчої безпеки держави *49*

С. І. Петричук
Біоекономіка як інструмент забезпечення продовольчої безпеки в умовах сучасних викликів *52*

І. В. Сервецький
Продовольча проблема в аспекті національної безпеки України *55*

О. О. Тимошенко
Механізми забезпечення економічної та продовольчої безпеки України в умовах війни *58*

Л. П. Тимощик
Теоретико-методологічні засади управління державною власністю як чинник мінімізації ризиків продовольчої безпеки в умовах цифровізації економіки *61*

Р. О. Удінцев
Євроінтеграційні процеси як чинник фінансово-маркетингових механізмів мінімізації ризиків продовольчої безпеки: економічний аспект *63*

Р. О. УДІНЦЕВ
аспірант кафедри економіки та управління бізнесом
Навчально-наукового інституту управління економіки та бізнесу МАУП

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ЯК ЧИННИК ФІНАНСОВО-МАРКЕТИНГОВИХ МЕХАНІЗМІВ МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКІВ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ: ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ

Євроінтеграційні процеси виступають ключовим каталізатором трансформації механізмів забезпечення продовольчої безпеки, оскільки вони стимулюють гармонізацію національної аграрної політики з нормами та стандартами Європейського Союзу, розширюють доступ до фінансових інструментів підтримки та формують нові можливості для модернізації ринку.

Інтеграція до європейського економічного простору сприяє впровадженню сучасних методів управління ризиками, включаючи страхування аграрного виробництва, систему контрактного хеджування, адаптовані субсидійні програми, а також механізми стабілізаційних фондів, що дозволяють мінімізувати цінові коливання та забезпечити стабільність доходів виробників. Разом із цим європейські підходи обумовлюють посилення ролі прозорих фінансових інструментів, удосконалення системи кредитування та розширення можливостей для участі аграрних підприємств у регіональних програмах підтримки, що сприяє створенню більш конкурентного та стабільного фінансового середовища для розвитку аграрного сектору.

Запровадження єдиних стандартів оцінки кредитоспроможності, доступу до пільгових фінансових ресурсів і використання електронних платформ для управління кредитними заявками значно підвищує ефективність фінансових операцій і зменшує ризики для позичальників. Крім того, поширення практик зеленого фінансування та інвестицій у сталий розвиток стимулює аграріїв упроваджувати екологічно орієнтовані технології, що відповідають вимогам ринку ЄС і підвищують їхню конкурентоспроможність. Участь у регіональних програмах, грантових проєктах та інструментах технічної допомоги відкриває доступ до сучасних технологій, ноу-хау та додаткових фінансових ресурсів, що дозволяє малим і середнім виробникам підвищувати продуктивність, знижувати виробничі ризики та адаптуватися до стандартів спільного європейського ринку. У підсумку такі підходи формують більш гнучку, інноваційно спрямовану систему фінансової підтримки, здатну забезпечити стійкий розвиток аграрного сектору та його інтеграцію в європейський економічний простір.

Використання європейських стандартів управління ризиками підвищує рівень фінансової дисципліни, формує сприятливі умови для укладання дов-

гострокових контрактів і зменшує вплив зовнішніх шоків на аграрні ринки. Додатковим стимулом стає доступ до інноваційних моделей оцінки ризиків, аналітичних платформ, систем раннього попередження та цифрових інструментів моніторингу, які дозволяють агровиробникам оперативно реагувати на зміни ринкової кон'юнктури.

Європейський досвід у сфері агропродовольчої політики сприяє підвищенню ефективності державного регулювання, зокрема через прозорість процедур, посилення конкурентоспроможності та збільшення довіри інвесторів. У результаті впровадження таких методів формує більш прогнозоване та збалансоване середовище для розвитку аграрного сектору, забезпечуючи його стійкість і здатність підтримувати продовольчу безпеку держави в умовах економічних і політичних викликів.

Одночасно посилюється роль маркетингових інструментів, адже відповідність європейським вимогам до якості, простежуваності та екологічності продукції підвищує конкурентоспроможність українських аграрних підприємств і сприяє їхньому ефективному позиціонуванню на міжнародних ринках.

Використання цифрової аналітики, систем моніторингу ринкової кон'юнктури, логістичних інновацій і стратегій бренд-орієнтованого просування забезпечує кращу адаптацію виробників до коливань попиту та формує підґрунтя для довгострокового планування.

Євроінтеграція стимулює розвиток інституційної спроможності держави, удосконалення нормативно-правової бази, розширення механізмів державної підтримки та інвестиційної привабливості аграрного сектору, що в комплексі зміцнює економічну стійкість системи продовольчого забезпечення. Адаптація до вимог ЄС передбачає впровадження прозорих стандартів управління, посилення контролю за якістю та безпечністю продукції, розширення можливостей для сертифікації й підвищення відповідальності виробників, що сприяє підвищенню довіри з боку міжнародних партнерів і споживачів.

Гармонізація законодавства забезпечує передбачуваність регуляторного середовища та стимулює впровадження інноваційних технологій, зокрема цифрових систем моніторингу, екологічно орієнтованих моделей виробництва та сучасних логістичних рішень, які оптимізують витрати й мінімізують ризики. Розширення доступу до європейських інвестиційних програм, грантів та фінансових інструментів дозволяє агровиробникам оновлювати матеріально-технічну базу, впроваджувати енергоефективні технології та підвищувати продуктивність.

Важливим результатом є також посилення взаємодії між державними інституціями, бізнесом і науковими структурами, що формує основу для розроблення довгострокових стратегій розвитку аграрного сектору. У сукупності ці процеси забезпечують формування більш гнучкої, конкурентоспроможної та стійкої моделі продовольчої системи, здатної ефективно реагувати на зовнішні виклики, підтримувати стабільність внутрішнього ринку та гарантувати продовольчу безпеку країни в умовах динамічних євроінтеграційних змін.

Отже, у таких умовах фінансово-маркетингові механізми управління ризиками стають більш ефективними, науково обґрунтованими та інтегрованими в європейську систему безпеки, забезпечуючи підвищення рівня продовольчої незалежності України та її спроможності протидіяти зовнішнім шокам і внутрішнім загрозам в умовах глобальної економічної нестабільності.

Джерела

1. Міністерство аграрної політики та продовольства України. Стратегія розвитку аграрного сектору України до 2030 року. Київ: МАПП, 2021.
2. Європейська Комісія. Сільське господарство та розвиток сільських територій у ЄС: ключові напрями політики та підтримки. Брюссель: Європейська Комісія, 2023.
3. ФАО. Стан продовольчої безпеки та харчування у світі 2023 року. Рим: Продовольча та сільськогосподарська організація ООН, 2023.
4. *Кравчук І.* Євроінтеграційні процеси та їх вплив на розвиток аграрного сектору України. *Економіка АПК*. 2022. № 5. С. 18–25.

О. М. ФАЙЧУК
канд. екон. наук, доц., НУБіП України
orcid 0000-0003-4710-4563

А. В. КОНОПЛЯСТИЙ
аспірант, НУБіП України
orcid 0009-0006-3332-4126

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА БІОМЕТАНУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Україна сьогодні перебуває на переговорному етапі щодо вступу до Європейського Союзу. У свою чергу, останній зазнає економічної трансформації під впливом Європейської зеленої угоди, яка продовжує реалізовуватись із грудня 2019 р. Варто зазначити, що одним із ключових її напрямів є виробництво чистої, безпечної і доступної енергії, де чільне місце належить виробництву біометану.

Згідно зі стратегічним планом REPowerEU сумарне виробництво біогазу (у т. ч. біометану) в ЄС до 2030 році має становити 42 млрд куб м, а до 2050 р. — 125 млрд куб м. Більше того, вже сьогодні на території інтеграційного угруповання функціонує 1632 біогазових заводи, тоді як в Україні — лише чотири сумарною потужністю 41 млн м^3 біометану на рік (див. рис.).